

SPORAZUM
IZMEĐU
VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE
I
VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
O
ZAPOŠLJAVANJU DRŽAVLJANA BOSNE I HERCEGOVINE
U REPUBLICI SLOVENIJI

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Republike Slovenije (u daljnjem tekstu: Ugovorne strane)

sa željom jačanja dosadašnje odlične saradnje između Ugovornih strana;

u uvjerenju da se ovaj Sporazum zasniva na brižno planiranoj migracijskoj politici, predstavlja odgovarajuću osnovu za cjelovito uređivanje zakonitog zapošljavanja državljana Bosne i Hercegovine u Republici Sloveniji;

na osnovu partnerskog dijaloga i zajedničke odgovornosti za reguliranje migracijskih tokova i sa namjerom efikasnijeg sprječavanja nereguliranih migracija;

uzimajući u obzir korisne učinke kruženja radne snage, dobrovoljnog vraćanja radnika migranata u državu porijekla, te etičke kadrovske politike u korist smanjivanja odliva mozgova;

svjesnosti i važnosti uključivanja promocije razvojnih politika, podsticanja nastajanja novih radnih mjesta, uspostavljanja boljih uvjeta za život i osiguranja općeg napretka obje Ugovorne strane;

u skladu sa važećim pravnim propisima obje Ugovorne strane i međunarodnim ugovorima koji važe kod obje Ugovorne strane;

dogovorili su se:

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Sporazuma)

- (1) Ovim Sporazumom se određuju:
 - a) uvjeti i obim zapošljavanja državljana Bosne i Hercegovine u Republici Sloveniji,
 - b) uvjeti i postupci za izdavanje dozvole, koja omogućava zapošljavanje,
 - c) prava i obaveze poslodavaca i radnika migranata,
 - d) podsticanje integracijskih procesa za uključivanje na tržište rada i u društvo države zaposlenja,
 - e) način razmjenjivanja informacija između nadležnih nosilaca sprovođenja Sporazuma,
 - f) uvjeti za ponovni povratak u državu zaposlenja,
 - g) praćenje i nadzor sprovođenja Sporazuma od strane nadležnih organa.
- (2) Ulazak i boravak državljana države porijekla u državi zaposlenja reguliraju pravni propisi države zaposlenja. Prava koja proizilaze iz ovog Sporazuma ne odnose se na prava po osnovu boravka u državi zaposlenja.

Član 2. **(Definisanje pojmova)**

U svrhu ovog Sporazuma definisani su sljedeći pojmovi:

- a) »država zaposlenja« je Republika Slovenija,
- b) »država porijekla« je Bosna i Hercegovina,
- c) »poslodavac« je svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem u Republici Sloveniji, koja ispunjava sve uvjete za pribavljanje dozvole u skladu sa pravnim propisima,
- d) »radnik migrant« je državljanin Bosne i Hercegovine sa prebivalištem u državi porijekla koji se privremeno zapošljava u državi zaposlenja,
- e) »zaposlenje« znači zaposlenje kod poslodavca na puno radno vrijeme,
- f) »stručno zaposlenje« znači zaposlenje kod poslodavca, za koje radnik migrant prima plaću u iznosu najmanje trostruke minimalne plaće u državi zaposlenja,
- g) »dozvola« je dozvola, koja omogućava zaposlenje i izdaje se pod uvjetima koji su određeni ovim Sporazumom,
- h) »nadležni organ« u Republici Sloveniji je Ministarstvo rada, porodice i socijalnih poslova, a u Bosni i Hercegovini je Ministarstvo civilnih poslova u saradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i to:
 - u Federaciji Bosne i Hercegovine – Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike,
 - u Republici Srpskoj - Ministarstvom rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske,
 - u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine - Vladom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine,
- i) »nadležni nosilac« u Republici Sloveniji je Zavod Republike Slovenije za zapošljavanje, a u Bosni i Hercegovini Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, u skladu sa pravnim propisima Bosne i Hercegovine,
- j) »pravni propisi« su zakoni i drugi propisi koji važe u jednoj od Ugovornih strana.

Član 3. **(Oblast primjene)**

- (1) Zapošljavanje radnika migranata iz države porijekla može se provoditi samo na osnovu odredbi ovog Sporazuma.
- (2) Sporazum se primjenjuje na zapošljavanje radnika migranata koji su:
 - a) kao nezaposleni prijavljeni najmanje 30 dana kod nadležnih javnih službi za zapošljavanje u državi porijekla i
 - b) stariji od 18 godina.
- (3) U slučaju stručnog zaposlenja radnik migrant mora ispunjavati uvjet iz tačke b) stava 2. ovog člana i biti prijavljen kao nezaposleno lice kod nadležnih javnih službi za zapošljavanje u državi porijekla.
- (4) Ovaj Sporazum se primjenjuje i na radnike migrante koji ne ispunjavaju uvjet iz tačke a) stava 2. ovog člana, odnosno koji su u radnom odnosu u državi porijekla, pod uvjetom da će u državi zaposlenja obavljati stručno zaposlenje i biti odabrani od strane poslodavca.
- (5) Ovaj Sporazum ne odnosi se na državljane države porijekla:
 - a) koji su na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma zakonito zaposleni u državi zaposlenja,
 - b) u slučaju sezonskog zaposlenja, zaposlenja rukovodećih radnika i u slučaju zaposlenja, odnosno volonterskog rada u svrhu osposobljavanja i usavršavanja u oblasti medicine,

- c) kojima je u državi zaposlenja, u skladu sa pravnim propisima, izdata dozvola za stalni boravak,
- d) koji u državi zaposlenja borave na osnovu spajanja porodice,
- e) koji u državi zaposlenja borave na osnovu zakona, kojim se uređuje međunarodna zaštita,
- f) kojima je u državi zaposlenja, u skladu sa pravnim propisima, priznat status istraživača,
- g) koji u državi zaposlenja osnivaju ili postaju suosnivači vlastitog privrednog društva i na osnovu osnivačkih prava predstavljaju firmu ili se registriraju kao samostalni poduzetnici pojedinci,
- h) koji na osnovu školovanja u državi zaposlenja mogu dobiti ličnu radnu dozvolu u skladu sa pravnim propisima države zaposlenja,
- i) na koje se primjenjuje Direktiva Vijeća 2009/50/EZ od 25. maja 2009. godine o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja radi zaposlenja za visokokvalifikovane radnike («Službeni list L» br. 155 od 18. juna 2009., stranica 17).

Član 4. **(Obim prihvatanja)**

- (1) Godišnji obim prihvatanja radnika migranata može odrediti nadležni organ države zaposlenja na osnovu stanja na tržištu rada i izraženih potreba poslodavaca za zapošljavanjem radnika migranata u skladu sa pravnim propisima i praksom.
- (2) Nadležni nosilac u državi zaposlenja će u saradnji sa poslodavcima najmanje jednom u svakom kvartalu tekuće godine pripremiti popis potreba za zapošljavanje radnika migranata i dostaviti ga nadležnom nosiocu u državi porijekla.
- (3) Poslodavci mogu prijaviti potrebe za zapošljavanjem, ako ispunjavaju uvjete određene zakonom, koji uređuje zapošljavanje stranaca u državi zaposlenja.
- (4) Nadležni nosilac države porijekla, na osnovu potreba poslodavaca, provodi postupak izbora odgovarajućih kandidata za popunjavanje slobodnih radnih mjesta.
- (5) Država porijekla može, u skladu sa svojim pravnim propisima, ograničiti zapošljavanje pojedinih grupa zanimanja za koje se, na osnovu analize stanja i potreba na tržištu rada države porijekla, procijeni da bi njihov odlazak u državu zaposlenja ugrozio stanje na tržištu rada države porijekla.

Član 5. **(Međudržavna komisija)**

- (1) U svrhu praćenja sprovođenja ovog Sporazuma osniva se međudržavna komisija (u daljnjem tekstu: komisija).
- (2) Svaka Ugovorna strana u komisiju, na prijedlog nadležnog organa, imenuje najviše pet predstavnika.
- (3) Komisija se sastaje najmanje jednom godišnje, naizmjenično na teritoriji jedne od Ugovornih strana, a po potrebi i vanredno na prijedlog bilo koje Ugovorne strane.

Član 6. **(Korisne informacije)**

- (1) U svrhu boljeg informiranja odabranih kandidata za zaposlenje, nadležni organ i nadležni nosilac u državi zaposlenja pripremaju informacije o općim životnim uvjetima, o uvjetima ulaska, boravka i rada, te o pravima i obavezama radnika migranata u državi zaposlenja.

- (2) Ugovorne strane, u okviru nadležnosti i redovnog rada komisije, razmatraju mogućnost sprovođenja osnovnog kursa slovenačkog jezika i programa upoznavanja sa slovenačkom historijom, kulturom i pravnim poretkom.

II. DOBIJANJE DOZVOLE

Član 7.

(Postupak izbora radnika migranta)

Nadležni organi će protokolom odrediti način saradnje između nadležnih nosilaca i to:

- a) način oblikovanja popisa potreba u državi zaposlenja sa obaveznim podacima o slobodnom radnom mjestu,
- b) način, te vremenski termini dostavljanja popisa potreba nadležnog nosioca države zaposlenja nadležnom nosiocu države porijekla,
- c) postupak izbora radnika migranta u državi porijekla,
- d) rok za dostavljanje liste kandidata za popunjavanje pojedinih slobodnih radnih mjesta poslodavcima u državi zaposlenja,
- e) način i rok u kojem poslodavac i radnik migrant potpisuju ugovor o zaposlenju.

Član 8.

(Ugovor o zaposlenju)

- (1) Ugovor o zaposlenju se zaključuje najmanje za period od jedne godine.
- (2) U ugovoru o zaposlenju poslodavac može odrediti tromjesečni probni rad.
- (3) Poslodavac može u toku trajanja probnog rada radniku migrantu otkazati ugovor o zaposlenju zbog nepostizanja očekivanih rezultata rada.

Član 9.

(Ulazak i boravak radnika migranta u državi zaposlenja i prijava početka rada)

- (1) Na osnovu zaključenog ugovora o zaposlenju država zaposlenja izdaje dozvolu na period od tri godine.
- (2) Radnik migrant ulazi i boravi u državi zaposlenja u skladu sa pravnim propisima. Nakon ulaska u državu zaposlenja mora se javiti poslodavcu, koji je dužan da ga u roku od 15 dana od dana uručenja boravišne dozvole prijavi socijalnom osiguranju države zaposlenja, inače se dozvola poništava.
- (3) Zbog objektivnih razloga rok iz stava 2. ovog člana se može produžiti, u skladu sa pravnim propisima države zaposlenja.
- (4) Sve troškove u postupku izdavanja dozvole snosi poslodavac.

III. PRAVA I OBAVEZE RADNIKA MIGRANATA

Član 10.

(Mobilnost na tržištu rada u državi zaposlenja)

- (1) Prvu godinu zaposlenja, radnik migrant mora biti zaposlen kod poslodavca koji je podnio zahtjev za izdavanje dozvole, odnosno kod njegovog pravnog nasljednika.
- (2) Nakon isticanja prve godine zaposlenja, radnik migrant ima pravo, u preostalom periodu važeće dozvole, na slobodan pristup slovenačkom tržištu rada.

Član 11.

(Prelazak iz sezonskog zaposlenja)

Nakon završetka sezonskog zaposlenja poslodavac može, bez obzira na odredbe ovog Sporazuma, zatražiti i pribaviti dozvolu za radnika migranta koji je kod njega prethodno obavljao sezonski rad.

Član 12.

(Jednak tretman u državi zaposlenja)

Radnici migranti imaju pravo na jednak tretman kao državljani države zaposlenja, naročito u pogledu:

- a) radnih uvjeta, uključujući plaću i prestanak ugovora o zaposlenju, te zaštite i zdravlja na radu,
- b) slobode udruživanja i članstva u organizaciji koja zastupa radnike ili poslodavce ili u bilo kojoj organizaciji čiji članovi obavljaju posebna zanimanja, uključujući i koristi koje obezbjeđuju te organizacije, u skladu sa pravnim propisima o javnom redu i javnoj sigurnosti,
- c) obrazovanja i profesionalnog usavršavanja.

Član 13.

(Socijalno osiguranje)

U svrhu provođenja ovog Sporazuma, područje socijalnog osiguranja se uređuje u skladu sa pravnim propisima i zaključenim međunarodnim ugovorima Ugovornih strana.

Član 14.

(Provjera obrazovanja i stručnih kvalifikacija)

- (1) Obrazovanje i stručne kvalifikacije se provjeravaju, odnosno dokazuju, u skladu sa pravnim propisima Ugovornih strana.
- (2) Nadležni organi mogu, u suradnji sa drugim organima Ugovornih strana, nadležnim za oblast priznavanja obrazovanja, odnosno profesionalnih kvalifikacija, posebnim protokolom, odrediti blaži tretman priznavanja obrazovanja ili profesionalnih kvalifikacija, kao što uređuju pravni propisi Ugovornih strana.

Član 15.
(Smještaj radnika migranta u državi zaposlenja)

U vezi sa smještajem radnika migranta poslodavac je dužan poštovati pravne propise države zaposlenja.

Član 16.
(Prestanak ugovora o zaposlenju)

- (1) U slučaju otkaza ugovora o zaposlenju od strane radnika migranta, u slučaju sporazumnog prekida ugovora o zaposlenju, odnosno u slučaju otkaza ugovora o zaposlenju radniku migrantu njegovom krivicom u toku prve godine zaposlenja, poslodavac je dužan da o tome pisanim putem obavijesti nadležnog nosioca, koji pokreće sve potrebne postupke za prestanak važenja dozvole i za povratak radnika migranta u državu porijekla.
- (2) U slučaju otkaza ugovora o zaposlenju u toku probnog rada i u slučaju otkaza ugovora od strane poslodavca iz poslovnih razloga u toku prve godine zaposlenja, poslodavac je dužan o tome pisanim putem obavijestiti nadležnog nosioca. Nadležni nosilac pokreće sve potrebne postupke za prestanak važenja dozvole i za povratak radnika migranta u državu porijekla, osim u slučaju radnika migranta koji ispunjava uvjete za ostvarivanje prava na novčanu naknadu.
- (3) U slučaju iz stava 1. ovog člana radniku migrantu koji je obavljao stručno zaposlenje dozvola ne prestaje da važi, ako u roku od 30 dana od prestanka radnog odnosa zaključi novi ugovor o zaposlenju.
- (4) Nakon prve godine zaposlenja, u slučaju otkaza ugovora o zaposlenju od strane radnika migranta, u slučaju sporazumnog prekida ugovora o zaposlenju ili u slučaju otkaza ugovora o zaposlenju od strane poslodavca krivicom radnika migranta, radnik migrant se mora u roku od 30 dana ponovo uključiti u sistem socijalnog osiguranja u državi zaposlenja, na osnovu novog zaposlenja ili samozaposlenja. U suprotnom slučaju nadležni nosilac pokreće sve potrebne postupke za prestanak važenja dozvole i za povratak radnika migranta u državu porijekla.

Član 17.
(Slučaj nezaposlenosti u državi zaposlenja)

- (1) Radnik migrant, koji nakon prve godine zaposlenja izgubi zaposlenje, ali ne svojom krivicom, ima pravo da se prijavi na evidenciju nezaposlenih osoba.
- (2) Radnik migrant koji izgubi zaposlenje, ali ne svojom krivicom, može u skladu sa pravnim propisima države zaposlenja i međunarodnim ugovorima ostvariti prava po osnovu nezaposlenosti.
- (3) Radnik migrant može u periodu primanja novčane naknade tražiti zaposlenje i zaposliti se kod bilo kojeg poslodavca u Republici Sloveniji, odnosno samozaposliti se, nakon isteka prve godine važenja dozvole.
- (4) Ukoliko radnik migrant izgubi pravo na novčanu naknadu i u tom periodu se ne zaposli, odnosno se ne samozaposli, dozvola prestaje da mu važi.
- (5) U slučaju da dozvola prestane da važi prije isplate cjelokupnog iznosa novčane naknade, pravo na novčanu naknadu miruje i ponovo se isplaćuje nakon eventualnog povratka radnika migranta u državu zaposlenja u skladu sa propisima, koji reguliraju prava iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti.

Član 18.
(Drugi razlozi za prestanak važenja dozvole)

- (1) Dozvola radniku migrantu prestaje da važi u slučajevima koji su određeni zakonom kojim se uređuje zapošljavanje i rad stranaca u državi zaposlenja ili ako:
 - a) poslodavac radniku migrantu da otkaz za vrijeme probnog rada, osim u slučaju kada radnik migrant ima pravo na primanje novčane naknade,
 - b) radnik migrant raskida ugovor o zaposlenju i u roku iz stava 4. člana 16. ovog Sporazuma se ne zapošljava kod drugog poslodavca ili se ne samozapošljava,
 - c) radniku migrantu prestaje da važi boravišna dozvola,
 - d) je protiv radnika migranta podnesena pravosnažna optužnica zbog izvršenja krivičnog djela, koje se goni po službenoj dužnosti.
- (2) Radnici migranti koji su u državi zaposlenja pravosnažno osuđeni, zbog krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti, i radnici migranti, koji nakon isticanja važenja dozvole u državi zaposlenja nezakonito borave, ne mogu ponovo dobiti dozvolu, odnosno zaposliti se u državi zaposlenja.

IV. POVRATAK U DRŽAVU PORIJEKLA

Član 19.
(Dobrovoljni povratak u državu porijekla)

- (1) Nakon prestanka važenja dozvole, nadležni nosilac o tome obavještava organ, koji je u skladu sa pravnim propisima nadležan za poništenje boravišne dozvole. Nakon prestanka važenja boravišne dozvole, radnik migrant se dobrovoljno vraća u državu porijekla, inače slijedi protjerivanje iz države zaposlenja, u skladu sa njenim pravnim propisima.
- (2) Nakon dolaska u državu porijekla, radnici migranti su dužni svoj dolazak prijaviti u državi porijekla.
- (3) Komisija u okviru svojih redovnih zasjedanja nadzire provođenje dobrovoljnog povratka radnika migranata i nadležne organe Ugovornih strana upozorava na moguća kršenja.

Član 20.
(Izuzeci od načela dobrovoljnog povratka)

- (1) Radnik migrant može svoju dozvolu produžiti za naredne tri godine, ukoliko:
 - a) ima zaključen ugovor o zaposlenju na najmanje još godinu dana i u državi zaposlenja mu je bilo priznato pravo na spajanje porodice u skladu sa pravnim propisima,
 - b) je bio prije isteka važenja dozvole najmanje godinu dana zaposlen i ima zaključen ugovor o zaposlenju najmanje još godinu dana,
 - c) je u periodu važenja dozvole obavljao stručno zaposlenje najmanje jednu godinu i ima zaključen ugovor za stručno zaposlenje najmanje još godinu dana,
 - d) je u periodu važenja dozvole stekao dodatna znanja, odnosno profesionalne kvalifikacije, i na osnovu toga obavljao stručno zaposlenje najmanje šest mjeseci, te ima zaključen ugovor za stručno zaposlenje najmanje još godinu dana.
- (2) U skladu sa svojim pravnim propisima, država porijekla može, u skladu sa stavom 5. člana 4. ovog Sporazuma, odbiti davanje saglasnosti za produženje dozvole radniku migrantu iz tačaka c) i d) stava 1. ovog člana u slučaju da mu se osigura zaposlenje sa uporedivom plaćom u državi porijekla.

- (3) U slučaju iz tačkaka a) i b) stava 1. ovog člana nadležni nosilac države zaposlenja o produžetku dozvole obavještava nadležnog nosioca države porijekla.
- (4) U slučaju iz tačkaka c) i d) stava 1. ovog člana nadležni nosilac države zaposlenja dužan je, prije produžetka dozvole, pribaviti pisanu saglasnost nadležnog nosioca države porijekla.
- (5) Troškove produžetka dozvole snosi radnik migrant.

Član 21.

(Prihvatanje radnika migranta u državu porijekla)

- (1) Država porijekla u skladu sa svojim pravnim propisima odmah i bez odlaganja ponovo prihvata sve radnike migrante kojima je prestalo važenje dozvole.
- (2) Nadležni nosilac države porijekla obavještava nadležnog nosioca države zaposlenja o povratku radnika migranta u državu porijekla.

V. PONOVRNO VRAĆANJE U DRŽAVU ZAPOSLENJA

Član 22.

(Uvjeti i postupci za ponovno zaposlenje)

- (1) Radniku migrantu, koji je na osnovu ovog Sporazuma već bio zaposlen u državi zaposlenja i koji se nakon prestanka važenja dozvole dobrovoljno vratio u državu porijekla, omogućava se ponovno vraćanje u državu zaposlenja u svrhu zaposlenja pod uvjetima koji su određeni ovim Sporazumom.
- (2) Ponovno vraćanje radnika migranta iz stava 1. ovog člana moguće je nakon najmanje šestomjesečnog prekida zakonitog boravka u državi zaposlenja.
- (3) Nadležni nosilac države porijekla može onemogućiti ponovno zapošljavanje radnika migranta u državi zaposlenja, ako je radnik migrant odbio odgovarajuće zaposlenje u državi porijekla.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 23.

(Rješavanje sporova)

Mogući sporovi u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma rješavaju se na redovnim ili vanrednim sastancima komisije.

Član 24.

(Privremeni prekid provođenja Sporazuma)

- (1) Svaka Ugovorna strana može privremeno, u cjelini ili djelimično, prekinuti provođenje ovog Sporazuma iz razloga državne sigurnosti, javnoga reda ili javnoga zdravlja, te stanja na tržištu rada.
- (2) Privremeni prekid počinje važiti ili prestaje kada druga Ugovorna strana o tome primi zvanično obavještenje.

Član 25.
(Važenje Sporazuma)

- (1) Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca od dana prijema posljednjeg zvaničnog obavještenja kojim se Ugovorne strane obavještavaju da je završen unutrašnji pravni postupak potreban za početak važenja Sporazuma.
- (2) Ovaj Sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka ugovorna strana može ga otkazati zvaničnim obavještenjem upućenim drugoj Ugovornoj strani. Otkaz počinje važiti prvog dana trećeg mjeseca po prijemu zvaničnog obavještenja.

Sačinjeno u Ljubljani, dana juna 2011. godine, u dva originala na službenim jezicima Bosne i Hercegovine (bosanskom, hrvatskom i srpskom) i slovenačkom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni.

ZA VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE

ZA VLADU
REPUBLIKE SLOVENIJE